

## מסורת הש"ס

(א) [פי' רש"י דות וע"ה],  
(ב) [למקום ע"ה], (ג) [שם],  
(ד) [ביתן סה"ה], (ה) [שבת  
ק"ה], (ו) [נע"ה חילוקי יבנה בר  
בר חבד], (ז) [ני הערוך  
הורמוז פי' עד וכן היה  
בגרסת רש"י כגמ' דרד"ק  
ד"ה הורמוז פי' ש"ש חזק]  
שם ומוס' לעיל. ד"ה חילוקי  
ומוס' גיטין ו'. ד"ה הורמוז  
וכפ"ה הרש"ס דה"ה,  
(ח) [ספ"ה ס"ה], (ט) [ס"ה סכנו  
ס"ה], (י) [ס"ה].

## תורה אור השלם

1 ברושים משניר בגו לך  
את כל חלקים ארז מלגון  
לקחך לעשות תרן ע"ה.  
יחזקאל כו ה  
2 שש בקדמה מנצרים  
היה המפרש לחיות לך  
לס תכלית וארנן מאי  
אלישה היה מכסף.  
יחזקאל כו ו  
3 הלחן שהבדיל עד אשר  
יגדלו הלחן והעגב לבלתי  
היות לאיש אל בתי כי מר  
לי מאד מקם כי יקצא כי  
יד יי' רות א י  
4 אלונים מבשן עשו  
משורש קרשך עשו שן  
אשרים מאי בתמי:  
יחזקאל כו ו  
5 ויחזקאל כו ו  
תפשי משוט מלחין כל  
חבלי חסם אל תארץ  
יעמוד: יחזקאל כו כט  
6 נשבע אדני י' בקדש י'  
הנה ימים באים יעלים  
וגשא אהבם בנצות  
ואחריהם בסירות דוגה:  
עמוד ד ב  
7 האות לא תירא נא י'  
אם מפני לא תחילו אשר  
שמותי חול גבול יום חק  
יעלים ואל יתעוררו  
ויתעורשו ולא יוכלו והמו  
גלי ולא יתעוררו:  
דמיוהו רב כב

## הגהות הב"ח

(א) גמ' דמתי אלף ונהיבה  
ח"ל: (ב) שם פוק חז  
בגמ' דמתי דמתי דאפי' מלף  
מוס' דה"ה לית דעבי:  
(ג) רש"ב ד"ה כל חספי  
וכי עיקר חילוקי הספיה:  
(ד) ד"ה חזק רכס וכי  
משניר ויש מוח להודיע  
מתן: (ה) ד"ה חזק רכס וכי  
שומע קולו של חבירו  
הפ"ד: (ו) ד"ה פוק חז  
כלומר (חז) חז"ל וי' וי' וי'  
ס"ה חז"ל: (ז) ד"ה חזק  
יכל ליה השד שויה רן  
צומר:

## מוסף רש"י

רבי נתן בבבליה. שבת מנצל  
דלמדין צ"ב [למקום קלף].  
והוא פני מנצל כגלגל [גיטין  
ס"ה]. [בבבליה].  
קטנות וקטנות מלמדת עד  
מחזו על ספין שקיין  
קייט"י [שבת ק"א].

## מוסף תוספות

א. שאפי' סחורות שבה  
הם מוכרים אין אמר היא  
וכל מה שבתוכה. יע"ב.

# המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא עג.

**ולמא מחלוקת ר"ש ורבנן.** והוא משמע לן דר"ש לדבריהם דרבנן קאמר להו כדאמרן לעיל [ע"ה] דלי ממתני' הוה אמינא דצמריז ושקמה מודי  
להו דקדמיא דהדיא [לעיל ע"ה]. אלא חרוב המורכב בו משמע דצמריז וסדן מודי להו ר"ש לרבנן: **הא קמ"ל** כו'. הא עדיפא לאשמועינן דהדיא דר"ש  
ממילא שמעינן ליה לדבריהם דרבנן קאמר להו כדדייקין מצרייתא לעיל: **הדרן עלך המוכר את הבית**

**המוכר את הספינה.** סתם: **סורן** ונס ועוגין וכל המנהיגין. בגמ' מפרשי: **ענדים**. שיש לו לצעל הספינה להנהיגה ולשמור פרקמטיא  
שלו שבתוכה: **מלווין**.

**למת** בתוכן האנטיק דהיינו  
פרקמטיא של ספינה כדמפרש בגמ'  
[ע"ה]. וכל הני נמי לימניהו בכלל הקדש  
שאם הקדיש את הספינה לא הקדיש  
את אלו מדלא קמתי לה בפירקין  
לעיל והיינו טעם דכל הני דחשיבנא  
צפרקין לעיל צית המרחץ צית הדז  
ועיר וסדה כולוהו מקרקעי ניהו וכל  
הני דחשיב לא מכר בטלים קלמ  
אגבן לגבי הקדש וממנה וחלוקת  
אחין אצל הני דהאי פירקא מטלטלי  
ניהו לא שגא מכר ולא שגא מתנה  
והקדש כולן שוין צהנו דלא מכר  
שכנס שלא מכר כמו כן לא הקדיש  
ולא נתן: **גב' אסקריא**. מש"ט  
שפורשין עליו את הולין דראש  
הספינה: **עוין הוא אומר** חזן מלגון  
כו'. ראה לדבר דמורן דמתניתין  
היינו אסקריא שהאסקריא מלאו או  
מחילן גבוה עושין אותה: **אדרא**. הוא  
הולין שפורסים על המורן להוליך  
את הספינה צרות. וי"ל צ"ל צ"ל: **וכן**  
**הוא אומר**. דהיינו אדרא שעשי  
מפשימין וקנבין מין בגד: **עוגינן**.  
אנקר"ש של צרול ומשליכין צמים  
להעמיד הספינה צמקום אחד: **וכן**  
**הוא אומר**. דעיונן דמתניתין לשון  
עובד הוא כדמצי הלכה מעגנה כמו  
מעגנה מתעכבו מלהנשא לצעל  
אלמא עוגין דמתני' היינו עיונן:  
**משוטות**. שקורין ריימ"ה משוטטין  
בזן את הספינה: **וכן הוא אומר**  
**אלונים מנצן עשו משוטיך**. בספינה  
מייירי ציחוקאל וקחשיב תשמישי  
הספינה וכליה ומדקחשיב המשוטות  
ש"מ דעיקר תשמישי הספינה הן  
וממכרין בכלל הספינה והלכך אמר

דכל המנהיגין דמתני' אחא לרבוניהו: **כל סופשי משוט**. אלמא עיקר א הספינה על ידי שמוספין משוטות דסד"ח חצלים המושפין  
הספינה ליהו עיקר מנהיגין אצל משוטות לא מחדשי קמ"ל: **אפגלה**. כגש של הספינה שעולין צו ולשון וין הוא וכן פ"ח ורב האי:  
**זור המים שבהם**. נותנין צו מים הממוקין לפי שמי הים מלוחין: **צינים והוגינן**. היינו ספינה קטנה שמוספין לפסיה גדולה  
וכשרוצין לעלות ליבשה נכנסין בצותה קטנה מהגדולה שהגדולה אינה יכולה להתקרב אל שפת הים מפני עומקה. קוקי"ט צ"ל: **יש**  
**לועים צו"ל** קרוב לשון העברי: **צינייתא דמישן**. מישן נהר קטן ואין מהלכין צו אלא בספינות קטנות ובצמ' שבת אמר' צ"פ הורק  
(דף ק"ה). הני צינייתא דמישן כו'. רבי נתן מצב עלה: **דוגית**. על שם שצדין בה דגים דקלה היא על פני המים: **ואחריהם בסירות**  
**דוגה**. בספינות קטנות כקדרות הקרויות דוגה וקלים על פני מים יוליכו אתכם מהרה בגלות: **אמר רבא אשעו לי כו' כל הני**  
**עובדי דקא חשיב משום מה רבו מעשיך ה'** (י) ומהן להודיע מתן שכן של דייקים לעמד לצא או לפרש מקרואות האמורים בספר איוב  
המדברים בעופות גדולים ובחיות ודגים גדולים שכל שיחת תלמידי חכמים לרכיבה תלמוד [סוכה כ"א]: **דמעצב**. שרוא לנצוב: **איס דרישא**.  
שדוך לפניה: **צו"ליתא דנורא חירשא**. איס דרישא: **אלוותא**. מקלות כמו לא צלאל ולא צרומה שנסכת שבת (דף ס"ה).  
**אמן אמן סלה גרסינן וינייה**. מועפין: **צין גלל לגלל סלסא סלסא פריס**. ומשום דלמר צמורין ורמא ליה גלל קלל לחצריה איצטרך  
לאשמועינן דמשלש מאות פריס (י) שמעין קולות לחצירו: **דלינן גלל**. יותר משיעור גבוה השליכו למעלה עד לרקיע. אי נמי הצלל דרקיע  
נפיש עד מהלך קרוב לחמש מאות שנה שיש מן הרקיע עד לארץ: **כרעסיה**. (י) שפיו: **דוכבא ווטא**. כוכב קטן שצקנטים: **צו"ל**. צית  
זרע ארבעים כור של חרדל דנפיש משל שאר זרעים: **מקלינן מהגליה**. נשרפים מחום כוכב: **ורמא ליה גלל**. נתן קולו כלומר זעק  
כדוגמת מהם אל מהם קורא [מהלם מנ]. ושאם מלאכים הממונים עליהם הם: **שצקס מידי צעלמא כו'**. מפני שהגזיה כל כך היה סבור שיאל  
חוק לשפת הים ויטפן את העולם: **ונחריב**. מפני עון הדור: **א"ל**. גלל לחצריה: **פוק חזי גבורתא דמרד כו'**. כלומר אין (י) לי  
רשות לצאת: **כמלא חוטא חלא**. מלא רוחב חוט איני יכול לצאת מן החול: **שגמאר האוסי וגו'**. גמרא קאמר ליה: **הורמין צו"ל** גרסי'  
כך שמעתי מאלף מרי. ואני שמעתי הורמין צו"ל כך דלמרי' כגמ' דרד"ק (דף לט). מפלגא דמתא דהורמין: **אקופי שוורא**. על שני החומה.  
והאי עובדא להודיע דקדומי של הקצ"ה שמרשם על צרומי ואינו נותן רשות לאלו להזיקן וגם שלא לצאת בדרך יחיד: **ורשיט פרישא**.  
לפי תומו: **ולא יכיל ליה**. (י) שהיה השד רץ צימור ומיהו הפרש לא היה מתכוין לכך: **פריגן**. שהיה אופך וסרגא נמוגין על הפרדות:

דמה לו לגל שפנימי לו כי זה החיצון היה שוטף כל העולם: אמר ליה החיצון תא חזי גבורתא. כאומר אל תחשוב בדעתך שאוכל אני להגביה עצמי כלום ויתר משיעורי שאפי' כמלא חוט ושרעה איני רשאי לעבור חוץ מן החול  
שלי חוץ מתחומי: הורמין בר ליליא. אותו שד: אקופי דשוורא. על שני החומה: ולא יכיל. פרישא למיטטייה להוואה שד: מסרגא ליה. שמו לו שני אופכין על שתי הפרדות:

## עין משפט נר מצוה

א א מ"י פ"ח מ"ה  
מכירה ה' א פנא עיין  
עב טו"ש פ"ח מ"י כ"כ  
ספ"ה א:

## לעני רש"י

מש"ט. תרן.  
וי"ל א. מקרש.  
אנקר"ש [אנקרי"ש].  
ענדים.  
ריימ"ה [ריימיו"ש].  
משוטים.  
קוקי"ט [קוקי"ט].  
דוגית.  
בוצ"א. סוג של ספינה.

## רבינו גרשום

זימא באנו למחלוקת רש"י  
ורבנן. במבני ודקאקטני'  
לפלוגתיהו לעיל. משי'  
נקיט דר' מנחם בר' יוסי  
ורבנן דהא קמ"ל דר' מנחם  
בר' יוסי כר"ש ס"ל:  
הדרן עלך המוכר את  
הבית

המוכר את הספינה:  
איסקריא. זהו משוט: גס  
אדרא. אותו בגד שתולין  
בראש התורן להוליך  
הספינה ברוח: ואת העוגינן.  
אלו שקורין אנקר"ש בלע"ז  
שנעמדן הספינה שלא  
תזוז לכאן ולכאן: הלחן  
תעגנה. אמרה להן וכי  
תעכבו צעכמן מלהנשא  
לבע"ז: אלו המשוטות.  
שלוחין ריימיו"ש: משוט.

משוטטין הספינה לכאן  
לכאן: האיסקלה. היינו  
הכירה שמתקנין בספינה  
כדי לבשל עליו צריכין.  
ואית דאמרי טולס שיוודין  
בר חזקיה: ואת  
בר חזקיה. שמתקנין שם  
בספינה ענינן בור משמיין  
שם מים מתוקין לשחות:  
ואת הדוגית. היינו ספינה  
קטנה ומנהיגין אותה  
לספינה הגדולה וכשרוצין  
לצאת ליבשה הולכין  
ובאין באותו ביצית. והיינו  
ביציתא דמישן. נהרא הוא  
ששמו מישן וקטן הוא  
ואין יכולין לזרז בהור  
כי אם בהני בוצייתא:  
ואחריהם בסירות דוגה.  
כך הנביא אמר לישראל  
סוף שיליכו אתכם שבבי  
באחור ספינות קטנות: גלל.  
גל של ים: כי צוצייתא  
דנורא חירשא. כמו צוציית  
הראש: אלוותא. מקלות:  
עד דחיונין לבי מרעא  
נכבא. שהיינו רואין  
בית רביצת הכוכב והיי  
מקומו כשיעור שיכולין  
לזרוע בו מ' מדות של  
חזל: ואי דלינן טפי. האי  
גלל חזי מקלינא מהלכא  
דהווא כוכב. וג"פ תמיה'  
ההוא: ומה הולכת חבאל  
דכוכבא. דמכריז קים לן  
כמה מהלך ארס בינוני ביום  
דפרסאות נכבא מהלך תלת  
מאה פרסי דהיינו מהלך ל'  
יום וקתני הכא ואי דלינן  
טפי כלומר מיעוט יותר  
נמצא דהאי חבאל מהלך  
חמש מאות שנה פחות ל'  
יום שיעור תלת מאה פרסי  
דדלי הני לעיל דהא מן  
הארץ ועד לרקיע מהלך  
חמש מאות שנה אבל בין  
ארצא לעובא ליכא אלא  
תלת פרסי: שבקת מידי  
בעלמא דלא אחריבת. לפי  
שראה אותו מגביה כל כך